

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Argumentorum solutione ulteriùs declaratur esse de Fide hunc
esse verum Romanum Pontificem: & quædam inquiruntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

si quis neget eum esse verum Pontificem, & Caput Ecclesie, quem Ecclesia semel pro tali proposuit & acceptavit, absolutè tamen negat hoc esse de Fide: sicut etiam negat esse de Fide, quod hoc Concilium sit ritè confirmatum, & congregatum.

III.

Dicunt non cõfata eum esse canonice electum.

Idem de Summo Pontifice docet Castro de hæresibus, libro primo, cap. 9. ubi sic habet: *Quamvis credere tenemur verum Petri successorem esse supremum totius Ecclesie Pastorem; non tamen tenemur eadem Fide credere, Leonem aut Clementem esse verum Petri successorem; quoniam non tenemur ex Fide Catholica credere, eorum quemlibet ritè & canonice fuisse electum.* hæc ille. Eandem opinionem tenet Turrecremata libro 4. Summæ, part. 2. cap. 9. Caietanus 22. quæst. 1. art. 3. Cano, Vega, & alii, ex quibus nonnulli rem hanc non omnino ad Fidem spectare asserunt, nonnulli autem esse conclusionem Theologicam, utpotè quæ ex alterâ præmissâ de Fide, alterâ naturaliter cognoscibili deducatur.

Volunt nonnulli rem hanc esse conclusionem Theologicam.

IV.

Secunda sententia docet esse de Fide hunc hominem esse caput Ecclesie.

Secunda sententia docet esse de Fide eum, qui pro vero & legitimo Pontifice est acceptatus, esse verum Pontificem, & caput Ecclesie: ita Salmeron Tomo 13. parte 3. in Epistolam ad Romanos: Suarez hic, Disputatione decimâ, Sectione quintâ, Tannerus, Hurtado, Lugo, & alii, estque communis Auctorum nostræ Societatis sententia. Valentia verò, quamvis idem doceat, hanc tamen addit limitationem, finimirum ille aliquid circa Fidem definiat. Ut ab hoc ultimo incipiam,

V.

Ipsa facta quod ali quid definiat obligant totam Ecclesiam, est de Fide eum esse verum Pontificem.

Dico primò: Eo ipso quòd Pontifex aliquid definiat, quo totam Ecclesiam ad id credendum obligat, est de Fide eum esse verum Pontificem, & caput Ecclesie: ita Valentia Disp. 1. quæst. 1. puncto 7. §. 39. & nostri omnes. Ratio est; ipso facto enim quòd hujusmodi aliquid definiat, definit in actu exercito se habere auctoritatem hoc faciendi, & consequenter esse verum Pontificem, & caput Ecclesie: quemadmodum & Hagiographus dum nobis sacras literas tradit, eadem operâ tradit se esse scriptorem canonicum, & quod tradit, auctoritate divinâ credendum tradere, sicut qui loquitur, dicit in actu exercito se loqui: quod similiter de definitionibus Conciliorum generalium ab omnibus dici solet.

VI.

Si quis pro vero Pontifice ab omnibus sit admittus, de Fide est eum esse Caput Ecclesie.

Dico secundò: Quamvis nonnulli existiment, etiamsi quis à totâ Ecclesiâ pro Pontifice sit admittus, non tamen esse de Fide eum esse verum Pontificem, & caput Ecclesie, donec aliquid definiat, & actum aliquem exerceat ad totam Ecclesiam spectantem, atque in quo utitur auctoritate Papali; his inquam non obstantibus dico, eo ipso quòd quis pro vero ac legitimo Pontifice sit electus, & ab omnibus acceptatus, esse de Fide eum esse caput Ecclesie, etiam antequam rem ullam definiat: ita Suarez, Tannerus, & alii supra citati.

VII.

Universa Ecclesia errare non potest.

Ratio est; Impossibile namque est Ecclesiam, Columnam & firmamentum veritatis, errare, in iis præsertim rebus, quæ sunt tanti momenti, & ad Religionem spectant; maximi autem momenti est, & præcipuo quodam modo ad Religionem spectans, ut Ecclesia aliquem acceptet pro verâ regulâ Fidei, nec enim videtur ullâ in re gravius errare eam aut periculosius posse, cum hic sit fundamentalis error, & à quo alii plurimi, iisque non levis momenti oriri possunt circa Fidem & objecta, quæ ab ipso proponuntur credenda. Errare ergo Ecclesia hac in re non potest, nec cum

Error circa Caput Ecclesie est error fundamentalis.

pro capite Ecclesie, & veritatis regulâ acceptare, qui talis ipsa non est. Quare hæc acceptatio universalis videtur esse vox Dei, cui omnes & possunt & debent credere, ac proinde est de Fide hominem sic electum & acceptatum pro Romano Pontifice esse caput Ecclesie.

Hoc est præcipuum hujus secundæ conclusionis fundamentum: quod enim ad rem hanc probandam asserunt aliqui, nempe debere nos Fide credere quæ in generali aliquo Concilio ritè convocato definiuntur, ac proinde debere etiam credere eum, qui Concilium illud convocat, habere potestatem id convocandi, & approbandi, sicque esse Summum Pontificem, & caput Ecclesie, cum nullus alius potestatem habeat hoc præstandi: item cum credere debeamus id quod definit Pontifex esse verum, eique oporteat sine formidine adhærere, ita eadem firmitate credere debemus illum esse verum Romanum Pontificem, si enim de hoc dubitemus, nunquam firmiter & sine formidine adhærere possumus iis, quæ ab eo definiuntur, & credenda proponuntur: hæc inquam solummodo probant primam conclusionem, nempe esse de Fide hunc esse verum Pontificem, & caput Ecclesie postquam aliquid definiat, non tamen probant secundam, nimirum esse de Fide eum esse verum Pontificem eo ipso quòd ab Ecclesiâ pro tali admittatur, & acceptetur.

VIII.

Alia argumenta non hanc, sed priorem conclusionem probant.

Qua firmitate credimus definitum esse Summum Pontificem.

SECTIO QUARTA.

Argumentorum solutione ulterius declaratur esse de Fide hunc esse verum Romanum Pontificem: & quedam inquiruntur.

OBJICIES primò: Ut aliquid sit de Fide, debet esse revelatum, Deus autem nunquam revelavit hunc hominem, Alexandrum scilicet septimum esse verum Romanum Pontificem, & caput Ecclesie, ergo non est de Fide. Respondetur, hoc esse à Deo revelatum in revelatione universali; dum enim revelat Ecclesiam nullâ unquam in re erraturam, eo ipso revelat hunc hominem in particulari, quem Ecclesia pro vero & legitimo Summo Pontifice admittit, esse verum Papam, & caput Ecclesie, hic enim error, ut Sectione præcedente, numero septimo ostendi, esset gravissimus, & omnia pessum irent, si in ipsâ Fidei regulâ Ecclesia deciperetur; sic enim innumeri de rebus etiam ad Fidem spectantibus in eam errores irreperent, nihilque certi haberemus aut solidi, sed fluctuaremus, & omni vento doctrinæ circumferremur. Ipso facto autem quòd reveletur hunc hominem esse caput Ecclesie, revelatur etiam, saltem mediâtè; vel implicite eum esse baptizatum, & habere reliqua ad Summum Pontificem requisita, & hoc modo, non in se tantum, sed etiam quoad nos sunt de Fide. Quid verò foret si Pontifex incidere in hæresim diceretur infra num. 8. & Sect. 6. n. 5.

Objicies secundò: Non est de Fide hanc numero hostiam esse consecratam, ergo nec hunc numero hominem esse caput Ecclesie. Respondetur negando consequentiam, hanc enim hostiam esse consecratam nullo modo vel ex revelatione constat, vel evidente sequelâ ex propositione revelatâ deducitur, multo minus in eâ includitur,

I. *Ostenditur esse de Fide hunc hominem esse verum Pontificem Romanum.*

II. *Revelat Deus hunc hominem sic acceptatum, esse Caput Ecclesie.*

III. *Non est de Fide quod non sit de Fide hanc numero hostiam esse consecratam.*

includitur, cum, quantumvis sit de Fide omnem hostiam, cui cuncta ad validam consecrationem sunt adhibita, esse consecratam, facile tamen contingere potest, ut aliquid desit ad validam consecrationem requisitum. At verò in præsentia Deus per approbationem illam universalem, qua hic homo acceptatur ab omnibus pro vero Pontifice dicit eum esse verum Pontificem, & hæc communis omnium acceptatio est quædam vox Dei hoc dicentis, ut Sectione præcedente est declaratum; quando enim revelavit Deus Ecclesiam, maximè in rebus Fidei non erraturam, in revelatione illâ universali revelat eam, hic & nunc seu in hujus hominis in particulari acceptione non errare: sicut ex hac propositione de Fide: *Omnis homo est redemptus à Christo*, sequitur hanc esse de Fide, *Petrus est redemptus à Christo*, quia in propositione illâ universali continetur, nihil enim aliud est *Omnis homo*, quam Petrus, Paulus &c. ut ex Logicorum præceptionibus, ipsoque naturali discursu est manifestum.

in revelatione illâ universali includitur hæc particularis.

Res hæc declaratur exemplo.

III. Nunquam pro Capite Ecclesia acceptatur nisi is qui talis respicitur.

IV. Quamquam sint actiones, in quibus Pontifex errare nequit.

De Fide est Sanctum Canonizatum, esse in celo.

V. Potest Summus Pontifex deponere seipsum.

VI. Deponi potest Pontifex ob perpetuam amentiam.

prudenter judicabatur amentia esse perpetua, quamvis re ipsa talis non fuerit; manet etiamnum depositus, alioqui maximam in Ecclesiâ pareret confusionem, nec res tanti momenti dependere debet à futuro contingenti.

Quia si depositus se postea redeat,

Ob hæresim deponi posse Pontificem communis est Theologorum sententia: imo aliqui, ut Turrecremata, Paludanus, Calstro libro secundo de justâ hæreticorum punitione, cap. 22. & 23. Salmeron tomo duodecimo, tract. 83. Tannerus hic, Disputat. 1. quæst. 4. numero 174. & alii asserunt, quamvis Summus Pontifex ab hominibus deponi nequeat, utpote qui in terris nullum habet superiorem, & sicut potestatem suam non ab hominibus, sed à Deo, positâ hominum electione, immediatè accipit, ita nec ab hominibus privari eâ potest; asserunt inquam, illum ipso facto quod in hæresim incidat, è dignitate excidere, Deo potestatem ipsi immediatè, nullaque expectatâ hominum sententiâ seu judicio, auferente. Ratio hujus sententiæ est, omnis siquidem auctoritas & jurisdictio Ecclesiæ fundatur in Fide, juxta illud 1. ad Corinthios 3. v. 11. ubi dicit Apostolus: *Fundamentum aliud nemo potest ponere, præter id quod positum est: quod Apostoli dicitum S. Augustinus intelligendum esse docet de Fide: Si Christus, inquit, est fundamentum, etiam Fides Christi.* Si ergo Fides est fundamentum Ecclesiæ, est etiam fundamentum Pontificiæ dignitatis, seu supremæ auctoritatis & Capitis Ecclesiæ.

VII. Potest Pontifex deponi ob hæresim. Theologi omnes asserunt.

Dicunt aliqui eum tunc immediatè deponi à Deo.

Communis tamen hodie Theologorum sententia est, Pontificem etiam ob hæresim publicam non privari à Deo suâ dignitate & potestate Pontificiâ, nisi hominum hæc de re judicium & sententia præcesserit: & hæc sententia mihi multo videtur probabilior. Si ergo accideret Papam fieri hæreticum, & hæc in re obfirmato animo publicè persistere, statim atque legitima sententia declaratoria contra eum ab Ecclesia est prolata, desinit esse Summus Pontifex, Deus namque sicut ubi ab hominibus est electus, confert ei summam illam potestatem, & jurisdictionem universalem, ita ubi sententia contra eum declaratoria ab Ecclesiâ lata est, eadem eum privat, & Pontificiâ dignitate.

VIII. Probabilis est Pontificem ob culpam hæresim non statim privari à Deo suâ dignitate.

Christus, sicut constituit, ita auferit ab eo dignitatem.

Dixi deponi eum debere ob hæresim publicam; ob hæresim namque merè interiori nullus dicit illum è dignitate Papali excidere, sed crimen hæresim esse debet manifestum. Quod verò in hoc casu deponi debeat habemus ex Clementis primi epistola primâ, ubi ait docuisse S. Petrum hæreticum Papam esse deponendum. S. Paulus etiam ad Titum 3. vers. 10. sic habet: *hæreticum hominem, post unam & secundam correctionem devota; quod si hoc in quovis hæretico homine est faciendum, quanto magis in eo qui præfuit Ecclesiæ, utpote à quo longè plus mali posset procedere: & nisi talis depositio in hoc casu fieri posset, Christus in tanto periculo Ecclesiam suam omni remedio reliquisset destitutam. Quod si Papa in hæresim lapsus, postquam semel ac iterum est admonitus, respiciat, non est deponendus: si verò post has admonitiones maneat contumax, aut postquam corripuit se, & hæresim ejuravit, in eam denuo relabatur, potest & debet deponi. Suarez tamen asserit fieri non posse, ut verus Pontifex unquam incidat in hæresim: idem docet Bellarminus lib. 4. de Pontifice, capite 6. contraria tamen sententia multo est communior.*

IX. Ad depositionem hæresim debet esse publica.

Si post primam vel secundam admonitionem respiciat, non est deponendus.

Quæres:

Tom. II.

X.

A quo sententia declaratoria in depositio- no Pontificis esset ferenda.

Dicunt aliqui non esse necessarium Concilium generale, sed sufficere nationalia.

XI.

Pontifex negans Fidem tantum exterius, si hoc coactus faciat, non est deponendus.

XII.

Pontifex, quantumvis gravia admittat crimina, deponi non potest.

Quod si Pontifex fungi officio suo non possit.

Quæres: Casu quo Pontifex ob hæresim esset deponendus, à quo sententia hæc declaratoria ferri deberet. Respondetur, hoc ad omnes Ecclesie Episcopos, utpote Pastores ordinarios spectare, sicque ad Concilium generale, quod quamvis ad res Fidei definiendas, ut supra diximus, à solo Papa legitime congregari possit, in hoc tamen casu, cum Concilium congregandum sit contra Pontificem, potest legitime vel à Cardinalibus, vel ex consensu Episcoporum congregari; quod proinde Concilium si Papa conaretur impedire, posset jure ei obstiti. Aliqui tamen existimant, non esse ad hoc necessarium ut Episcopi in unum aliquem locum conveniant, sed sufficere aiunt ut Concilia Provincialia vel Nationalia ab Archiepiscopis vel Primalibus convocentur, & Episcopi in hac sententiâ declaratoriâ omnes conspirent. Alii denique sententiam hanc declaratoriam dicunt ferri posse à Cardinalibus. Sed licet res hæc iis committi potuisset, sicut committitur Pontificis electio; cum tamen nulla talis data ipsis sit ab Ecclesia commissio, nec ullum extet hæc de re jus Pontificium, de facto non habent hujusmodi potestatem.

Si vero contingat Pontificem vi coactum Fidem exterius negare, si profiteatur se invitum hoc fecisse, non est deponendus: quod aperte ostenditur in S. Marcellino. Si tamen non coactus, sed ultro & sponte neget Fidem, quantumvis proftea affirmet se exterius solum hoc fecisse, interius tamen non prabuisse consensum, eodem modo cum illo agi potest ac cum eo, qui est hæreticus; Ecclesia siquidem non judicat de internis.

Quoad pravitatem morum, licet Canonistæ quidam dicant Papam ob gravia crimina, si planè sit incorrigibilis, posse deponi, communis tamen sententia est, verum Pontificem, quantumcumque perversus sit moribus, deponi nihilominus non posse, cum nullum hæc de re extet jus humanum vel divinum, ex quo hoc deducatur; imo dicit Christus Matthæi 23. vers. 2. *Super cathedram Moysis sederunt Scribæ &c. & circa depositionem Pontificis solum specificatur crimen hæresis.* Si tamen accideret, ut Pontifex, vel ob perpetuam captivitatem, vel aliam ob causam ita impediretur, ut fungi suo munere in Ecclesia administratione non posset, & hoc in grave Ecclesie damnum cederet, teneri juxta quosdam videtur ad officio suo ac dignitati renunciandum: cui opinioni non parum favet Suarez hic, Disputat. 10. Sect. 6. num. 18.

SECTIO QUINTA.

De infallibilitate Pontificis in definiendo.

I.

Pontifex cum Concilio generali aliquid definiens errare non potest.

QUANDO Romanus Pontifex unâ cum Concilio generali aliquid definit, totique Ecclesie credendum proponit, nullo modo errare potest. In hac conclusione Orthodoxi omnes contra sectarios id negantes conveniunt. Hoc ad minimum probant illæ, quæ Petro ejusque successoribus à Christo factæ sunt in sacris literis promissiones; sic Matthæi 16. vers. 18. dixit ei Christus: *Tu es Petrus; & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam; & porta inferi non prevalebunt adversus eam.* Si ergo hanc instar petræ firmam & infallibilem in definiendo potestatem

ullibi habeat Pontifex, maximè cum Concilio generali, quod est medium accommodatissimum ad res mature ponderandas & modo sapientissimo decidendas. Idem habetur ex illo Lucæ 22. v. 32. *Ego rogavi pro te, ut non desiciat Fides tua: & tu aliquando conversus confirma fratres tuos.* Quam proinde veritatem tanquam certam & indubitatum tradunt unanimiter Sancti Ecclesie Patres.

Quæres, Utrum Romanus Pontifex, etiam extra Concilium generale definiens habeat infallibilitatem? Negant aliqui, asserentes posse Pontificem, etiam ut Pontificem, sine Concilio definitionem errare, & alios in errorem falsâ definitione inducere: ita præter Erasimum, & alios similes semi-christianos, inquit Tannerus hic, Disp. 1. quæst. 4. dub. 6. docent aliquot Parisienses, ut Gerson & Almainus in libris de potestate Ecclesie: idem tenet Alphonus de Castro libro primo, cap. 2. contra hæreses: hoc etiam affirmare videtur Ockamus, Pamormitanus, & alii.

Dicendum tamen, quicquid Romanus Pontifex, etiam extra Concilium generale definit, esse de Fide, eumque per se habere infallibilitatem in iis, quæ hoc modo universali Ecclesie credenda proponit: ita S. Thomas hic, quæst. 1. art. 10. & quæst. 11. art. 2. & alibi: Halensis tertiâ parte, quæst. 4. membro 5. Albertus Magnus, Waldensis libro secundo Doct. cap. 47. & 48. Richardus, Paludanus, & alii: Bellarminus libro de Pontifice, cap. 3. Valentia hic, quæst. 1. punct. 7. Caietanus in Opusculo de potestate Papæ, Suarez hic, Disp. 5. Sect. 8. Tannerus hic, Disp. 1. quæst. 4. dub. 6. estque communis Theologorum sententia.

Probatur prinò ex locis Scripturæ supra, n. 1. allatis; illæ enim promissiones, ut diximus, non Concilio generali, sed Petro ejusque Successoribus sunt factæ. Hinc Patres Ecclesiam Romanam appellant *Matrem & Magistram omnium Ecclesiarum.* Hinc etiam in Concilio Florentino in decreto Eugenii definitur *S. Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, & Romanum Pontificem esse Caput totius Ecclesie, & omnium Christianorum Patrem & Doctorem.*

Præterea, quæ in Conciliis Provincialibus decreta ac definita sunt, accedente approbatione Pontificis censentur ab omnibus esse de Fide, ergo secundum communem consensum Ecclesie, ut Pontifex reddat aliquid de Fide, non est opus Concilio generali. Deinde Pontifices, etiam à principio hanc se potestatem agnoverunt, & plures hæreses, ut Pelagii, Prisciliani, Joviniani, & Vigilantii damnarunt, quas postea tota Ecclesia hoc ipso damnavit: non est autem verisimile tot tantæque sanctitate & sapientiâ viros voluisse hanc potestatem injustè usurpassè. Hæc proinde communis est Sanctorum Patrum sententia, quos refert Bellarminus libro tertio de Pontifice, Salmeron in caput 16. Matthæi, & alii. Tandem difficillimum est Concilium generale convenire, ob maximas, quæ hæc in re interveniunt difficultates, & aliunde occasio frequenter accidit novam emergentem hæresim damnandi, ergo non est verisimile hanc potestatem Pontificis, esse Concilio generali ascriptam.

Quare hanc sententiam, posse scilicet Romanum Pontificem sine generali Concilio aliquid definire, & reddere de Fide, Suarez citatus ait esse certam de Fide: contrariam verò opinionem Bellarminus

II. *Dicunt aliqui Pontificem extra Concilium definiens posse errare.*

III. *Romanus Pontifex, etiam extra Concilium generale habet infallibilitatem in definiendo.*

IV. *Obstat ut Romanus Pontifex extra generale Concilium officio definiendo infallibilis.*

V. *Pontifex approbando decreta Concilii Provincialis, ea facit esse de Fide.*

Communis Sanctorum Patrum vox est, Pontificem sine generali Concilio posse aliquid reddere Fide certum.

VI. *Quid de opinione negante Pontificem sine Concilio esse certum.*